

TELEGRAPFULU ROMANU

Telegrafulu ese de două ori pre septemana:
Duminică și Joi'a. — Prenumeratuna
face în Sabiu la expeditorul "oficiu", pre afara la
c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate,
adresate către expeditura. Pretul prenumera
tiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 9.

ANULU XXII.

Sabiu, in 31 Ianuarie (12 Februarie 1874.)

Nr. 2379/Sc. = 1873.

Câtra PP. Protopopi si Administratori ppesci, că Inspectorii districtuali ai scărelor năstării confessionale din Transilvania.

Onoratulu inspectoratu de scăole din fundolu regiu a impasitul consistoriului nostru archidiecesanu circulariu seu dto 5 Decembrie 1873 Nr. 654 indreptatul cătra dregatoriele politice in privintia esecutării listelor de lenevire, — alaturandu totu-oata și unu formulariu de conspectu despre tienerea in evidenția a banilor de pedepse, cu acea recercare, că și acestu consistoriu se faca dispozitionile de lipsa, că liste de lenevire sa se transpuna in tota septamana dregatoriei comunale, iéra banii de pedepse sa se insemedie cu tota acuratetă intr'unu conspectu, care conspectu apoi sa se substerna in tota lună acestui consistoriu.

Aflându-se cuprinsulu acestui circulariu alu inspectoratului reg. de scăole conformu cu circulariele consistoriali din 27 Martie 1869 Nr. 351 și 13 Septem. 1873 Nr. 1711/sc. — afara de conspectul pentru insemedarea banilor de pedepse se vede consistoriul archidiecesanu indemnatum a ve inprospetă in memoriu Précinstielor vostre acum citatele ordinatiuni consistoriali, cu acelui adausu că dispozitionile in acelea cuprinse sa cautele ale duce cu tota strictetă in deplinire.

Iéra incătu pentru liste de lenevire a copiilor de scăole, Précinstiele vostre primiti insarcinarea a indrumă pre preotimia tractuale, că liste acesta de lenevire in tota septamana sa se transpuna dregatoriei comunale, iéra banii de pedepse, — ce se voru scăle prin dregatoria comunala dela parintii, cari nu-si tramtut copii la scăola, și se voru administră comitetelor năstării parochiali, — sa-i insemedie cu tota acuratetă intr'unu conspectu dupa formulariu, ce sa alatura aci sub 1/2, care conspecetu apoi Précinstiele vostre lu veti asterne in tota lună consistoriului archidiecesanu, pentru de a se poté controlă manipularea cu pedepsele iucasate prin dregatoriele comunali si administratore comitetelor năstării parochiali.

Comitetele parochiali voru avé a administră banii acestiă conscientiosu, si ii voru intrebuintă spre cumpararea de cărti pentru scolarii seraci, procurarea de instrumente de invetiamenți și alte utensili, avendu a dă séma despre manipularea si intrebuintarea loru in totu anulu inaintea sinodului parochialu ; iéra Précinstiele Vostre, că inspectorii districtuali de scăole veti ingrigi sub propriu-ve responsabilitate, că ratiocinuul despre manipularea si intrebuintarea acestoru bani sa se pôte cu tota acuratetă.

Sabiu, din siedintă consistoriului archidiecesanu, că senatul scolaru, tienuta in 19 Ianuarie 1874.

Procopiu Ivacicoviciu m/p.
Archiepiscopu si Metropolitu.

Nr. 38/B. 1874.

Précinstilor Parinti Protopopi, și Administratori protopopesci, și Cinstita Preotime din Archidioces'a Ardélului !

Comitetul administrativ alu fundației gojduiane a notificatul acestui consistoriu : com-ca a procuratul portretul sericului Gojdu in numeru 1200 de exemplare, conformu conclusului congresual din 10 Octobre 1870 Nr. 93 prin

care s'a ordinat, că sa se scotă portretul sericului Emanuil Gojdu litografate pre harth a intr'ono numero, care se a-junga pentru fia-care parochia din provinci'a metropolitana.

Totu-oata aréts acel'a-si comitetu ca portretele se asta depuse la cas'a fundației gojduiane in Pest'a, și ca pretiul unui exemplariu pre harthia de chin'a este 1 fl. 50 xr., iéra pre harthia alba 1 fl. v. a., și ca colectořilor de 10 exemplare se da unul gratis.

Deci aducendu-se acést'a la cunoșcinta Précinstielor vostre, a preotimiei năstării eparchiali și a sinodelor parochiali, primiti Précinstiele vostre insarcinarea a ingrigi că conformu sunu laudetului conlusu congresual fia-care parochia să procure căte unu exemplariu din portretul sericului Gojdu pre sem'a scălei sele, și anume din fia-care parochia sa se tramita pretiul unui exemplariu la Précinstiele vostre, și apoi pre lângă o consegnare banii sa se asternă aici, de unde se voru face cele de lipsa pentru procurarea portretelor.

Sabiu, din siedintă consistoriului archidiecesanu, tienuta in 10 Ian. 1874.

Procopiu Ivacicoviciu m/p.
Archiepiscopu si Metropolitu.

Qui bene distinguit, bene docet.

(D-P.) Fostau asuprata biserică româna din Banatu, Ungaria și Ardélul din partea bisericiei serbesci dupa intemeierea scaunului metropolitanu alu Carlovietiului seu au fostu mai multu spriginita din partea acelei? a — fostu, și esperintă mai prospeta ni arata, ca este și astazi intrebarea ce și o punu multi fara a se incercă sa o și deslege.

Istoria este in dreptulu seu nu numai a inregistră faptele de insemedatate ale singuraticilor ale mai multor' si ale intregului, ci ea pote sa-si faca si reflexiunile sele despre moralitatea seu nemoralitatea faptelor. Acestea reflexiuni morale, pre — cari le putemu numi sentintia morale a istoriei — se potu face numai obiectivo, adeca trase din o cumpenire dréptă a faptelor intemperate ; de aceea suntu judecătile aduse dintr'unu prejudetiu seu preocupatione subiectiva. De astfelie de preocupatiuni precum individi asemenea no suntu scutite nici popore intregi. Si precum astfelie de preocupatiuni nu suntu bune la individi — intocm'a asiá, ba in mesura si mai mare suntu perniciose pentru unu popor intregu.

Istoria fără indoieala este o magistra a vietiei. Pentru acel'a inse, care alcum vede faptele intemperate, de cum s'au intemplat ele, nu pote fi o magistra buna, ci o magistra rea ; si este unu adeveru empiricu, ca mai bine sa nu invetie cine-va de felu, decât se invetie reu. Dupa premiterea acestoru adeveruri generale, viu a vorbi in concretu despre purtarea serbilor veniti in Austria pre la finitulu seculului alu 17 si pre la incepertulu seculului alu 18 — fatia de biserică ortodoxa româna din Ungaria, Banatu și Ardélul — pâna la restaurarea Metropoliei năstării de curendu si apoi pre bas'a datelor istorice a eruă o drépte sentintia morale a istoriei asupr'a substatului pusu in fruntea acestui articolu : ca fostau români de sub Metropolia româna restanțata asuprili seu spriginiti mai multu prin serbii emigrati in Ungaria ? Dupa vocea unor jurnale române ce s'a manifestatu mai alesu cu ocazia unei despărțiri comunei meseclate române si serbe din Banatu si Ungaria

s'aru parea intrebarea pusa aci rezolvata, si adeca intr'acolo, ca ierarchia serbescă au fostu pentru români stricaciōsa, ba unii numero bisericesc pre serbii cu privire la trecutulu pâna cându au avutu afaceri comone bisericesci — chiar intre inimicili nostri, altii iéra mai suntu cari condamnatu pre serbi a priori, au facuto din impregiurarea, ca români din Ungaria si Banatu se mai asta sub episcopi serbi — unu motor de proselitismu religiunariu indemnantu pre români a trece la unire, că sa scape de serbi.* De acesto din urma nu ne vomu occupă, căci le cunoscemua isvorul ; dura incătu unii dintre ai nostri se pré grabescu cu sentint'a morale istorica, fia dintr'unu zelul nationalu pré serbinte, fia din neconscientia de lucru — vomu pune in vedere unele date istorice, cari voru induce la alta sentintia in acésta privintia. Se scie adeca din datele istorice multe putiene, căte le avemu, ca inca din secululu alu 13 incepentu s'a batutu resbelu de nimicire si sterpiere in contr'a bisericiei române ortodoxe din Ungaria, Banatu si Transilvania, carea avea mai multe episcopii apartenentalor de Metropoli'a Albei-Iulie, tenacitatea si constantă admirabile a românilor in religiunea stramosiesca, aduse cu sine, că sa sustina lupta acést'a pentru existintia pâna la finea secolului alu 17. Numai in Cumania sucurbă biserică năstra persecutiionilor numerosate inca de tempuriu.

Dupa mórtea episcopului nostru Efremu urmata la an. 1695 scaunul episcopiei năstării din Oradea-Mare nu se mai intregi, pentru că cu atâtua mai usioru sa se pote face venatorie asupr'a românilor ortodoci. De alta parte se restaură episcopatul atinu in Oradea-Mare, carele in urm'a loviturilor aduse din partea calvinismului disperose pre unu tempu. Totu asié in urm'a machinatiunilor a raportelor false si a apostasiei unor' pentru interesu s'a inintiatu la Oradea-Mare mai intâi unu Vicariatu pentru români uniti la a. 1694, si mai tardi episcopatul unitu. In acestu tempu de criza episcopalui serbescu din Aradu au aperat in continuu pre români ortodoci, că biserică loru sa nu se nimicisea, au infruntatul mai multe pări false, au conlucratu in comissioni micte de repeșteori pântru aperarea românilor, dovedindu ca ei nu voru a primi uniunea. In fine in urm'a pasiunii energice a episcopului serbu din Aradu anume Sinesie Jivanci, si in urm'a unei comissioni din 1754, la care luă parte si archimandritul Moise Putnou că representante alu Metropolie din Carlovietu, s'a constituitu si unu consistoriu pentru români ortodoci din Biharia la Oradea-Mare in an. 1793, care era delegatu alu Episcopului din Aradu precum este pâna astazi.

Despre Banatu vorbindu putienu s'a pututu acceptă in cele bisericesci, căci elu si in cele politice au suferit desastre mari gemendo mai indelungat sub jogulu turcescu si afandu-se in stari exceptiunale.

In Transilvania se arunca sentint'a cea rea a unirei cu România. Metropoli'a năstăra din Alb'a-Iul'a apune ; crestini năstării n'aveau nici o episcopia proprie, pre lângă care sa-si ře mangajere in cele susțetesci. Starea acést'a trista n'a fostu o faza trecătoria, ci au duratu uno secolu intregu. Cine au legatu ranile a duse bisericiei năstării române in templu acest'a. Iotre altii, si de siguru nu se pote negă mai multu, ca toti au datu

trn celealte părți ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iéra pre jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si teritoriile pre anu 12 1/2, anu 6 fl.

Inseratele se plasesc pântru intâia ora in 7 er. sirul, pentru a dou'a ora cu 5 1/2, er. v. a.

si pentru a treia repetare cu 3 1/2, er. v. a.

biserică serbescă mană, că sa o radice dela pamentu, unde era aruncata acum ? Serbii, cari emigrasera din Serb'a espusi fiindu manie turcesci si cari fu-sera primiti pre la an. 1690 si altii mai tardi la an. 1737 — prima succesiunea regentii austriaci mai multe privilegii pentru naționea si biserică loru, li se intemeia metropolită din Carlovietu cu mai multe episcopii, precum cea din Timișoara, Segedinu, Bod'a, Sigetu, Versietiu, Aradu, pre unde se asediara ei. Cu ei impreuna locutori si inca numerice mai multi erau români. Istoria nu ne arata fapte dupa care ei se-si intrebuintau positionea loru privilegiata spre amarica si mai mare a românilor ; cu atâtua mai putienu se poate dice ca ei aru si tributatu chiaru pentru stingerea episcopiei năstăre din Oradea-Mare, de care amu amintit mai susu, ca s'a stinsu la an. 1695. Din contra avem date istorice despre o purtare démona si creștină satia de biserică năstra româna ; pentru ca români alergau la episcopii serbesci si mai de aproape la celu din Aradu pentru indeplinirea trebuintelor susțetesci. Ierarchia serbescă se interesa de sōrtea creștinilor năstării si mai indepartati, căci cestiu, ca uno eremita serbescu anume Visarionu calatoresc provadu cu cărti recomandatore dela Metropolitul serbescu priu Transilvania spre a cercetă pre creștinii năstării — inso este alungatu din iéra prin proselitică de atunci. Se va obiectă pote de cine-va, ca tota acést'a bunavoiatia a serbilor cătra români au fostu egoistica si adeca de a-si estinde suprematia ierarchica prete români. Cine pote strabate cătu de cătu in spiritul templui acelui'a, căndu ide'a naționalității era inca latenta si nici pre de parte datator de tonu, acel'a nu va pute efirmă acést'a. Totusi acésta materia se va ilustra mai positivu prin datele ce urmădă.

Despre Metropolitul Carloviciu cestiu ca la a. 1755 intreveni la Majestate cu o suplica de a aperi pre români ortodoci, a-i luă sub sensulu seu si spre scopulu acest'a se provoca in suplică sea la privilegiile metropoliei năstăre din Alb'a-Iul'a date de G. Racotu si Acatiu Barcasu etc.

Dionisie Novacovicu Episcopulu Budei in tempulu cătu an administratu episcopia ortodoxa a Ardélului incepentu dela 1761 — in continuu au lucratu că biserică năstra sa capete episcopulu seu propriu. In acestu intielesu au conlucratu si urmatoriulu seu administratoru alu episcopiei năstăre ardeleno Sofronie Chirilovicu. La starintă a acestora si a Metropolitului din Carlovietu au castigatul români la a. 1783 pre episcopii sei proprii, mai intâi pre Gedeonu Nicitici si pre Gerasimu Novacovicu, cari de-si erau de naționalitate serbi, totusi ei si-au principiu chiamarea loru de Arhierei, căci sub impregiurări grece „neavandu nici unde sa-si plece capulu“ s'a interesat celu din cătu si pentru scăle medicinu emisulu imperatescu din a. 1786, iéra celu de alu doilea au facutu pasi in contilegere cu episcopulu român unitu pentru castigarea drepturilor politice pentru români, s'a intrepusu in a. 1790 la congressul serbescu in Timișoara de a-lu spriginti la regim pentru ameliorarea si eliberarea bisericiei române ortodoxe si facendu pasii la diet'a ardelenă din a. 1791 au si dobandit art. LX de lege, prin care bisericiei ortodoxe din Ardél si se si da exercitiul liber religionariu.

Cine cunoscă din istoria starea privilegiata a serbilor si nepotintă nă-

* Vedi Istoricul Bar. Siagun'a, nota pre pag. 230.

stra pre acelu tempa au puté va bater presupune, ca vrendu serbii a-si sustiné terarchi'a loru si in Ardélu n'aru fi pototu face acésta bateru pre unu tempa ? Ei n'au facu'o.

Dupa acésta escursiune scurta istorica nu putem ajunge la alta conclusiune, decat, ca serbii austriaci n'au fostu pentru români ortodocii in genere asupratori si pagubitori din contra spre binele si ejutorinti'loru.

Cându sustinemem acéstea a-si dori, că cetitorulu acestor'a sa nu se preocupe de reul, ce au venit in privinti'a limbii noastre din partea slaviloru, preste totu, caci acele rele datéda mai de multu si adeca din evulu mediu dela serbii emancipati dimpreuna cu români de sub domni'a byzantina, cându adeca s'au introdusu limb'a slavéna in biseric'a nostra. Mai de parte sa nu fia preocupata nici de greutatile, ce le-au avutu români din partea serbiloru la pasurile fucute pentru restaurarea yechei noastre metropoli, cugetandu, ca atari greutati ni s'au facutu chiaru din partea unoru frati de ai nostri mai de aproape ; sa nu fia preocupata nici de diserintiele escate cu ocaziunea despartirei terarchice a românilor de serbi, caci aci s'au tractatu de alu meu si alu teu si sa seversiesee intr'un tempu cându ide'a nationala este atât de acuta. Ci că sa-si faca o judecata drépta din istoria in partea morala a lucrului acestui'a sa nu vite a-si imagină si o alternativa contraria, adeca, ce s'aru fi alesu de români din Bibari'a, ba chiaru si din Ardélu, déca n'aru fi fostu scutiti si prin serbi. De siguru aru fi devenit mai usioru prada venârilor proselitistice.

Serbii austriaci n'au voit u ne absorbi in cele bisericesci si nationale. Nici ca au pututu si vr'o temere in privinti'a acésta ; cumca români n'au putotu ajunge mai curendu la realisarea drepturilor loru bisericesci nu suntu de vina serbii — asi de putieni precum nu suntu ei de vina de exemplu, ca in cele politice stânu noi astadi atât de reu. Au fostu de lipsa barbatii capaci de a realizá ide'a emanciparei bisericei noastre, a fostu de lipsa tempulu oportunu ; de aceea, că unu adeverato proroctu naionalu se esprima nemuritoriolu Metropolit Bar. de Siagun'a in not'a din opulu seu in pag. 230 in urmatorele :

„Ne-amu convinsu deplinu, ca români ortodocii din Banato sciu prea bine, ca si ei voro ave episcopi din nat'a loru, cându nat'a româna se va putea bucurá de libertatea si independenti'a bisericei sele precum se bucura si alte natii. Tempulu acest'a nu poate fi deporte, pentru ca atât serbi, căt si români de biserica ortodoxa resaritena din Austri'a

dorescu constituarea bisericei loru, pre o baza mai sigura, de cum este cea de pâna acum. Tote acestea se voru regulá in celu dintâi soboru, carele se va tine cu d'putali diu tote eparchiele ortodoxe, care suntu sub stapanirea austriaca. Voi'a acésta a intregei biserici din Austria cându va fi din destulu desvoltata, atunci tienerea [soborului] va fi sigura.“ Ca de conclusiune o parte practica : Nu este prudentu, nu se poate rectificá istorice, nu se potivesce cu armonia' ce trebuie sa existe intre crestinii de aceiasi religiune, nici curoasua nu ierta a numita epitele nepotrivite, precum numescu unii emanciparea de sub jugulu secularu — inimicu seculari etc. pre aceia dela cari — ne concediendu cine-va ca avemu vre-unu bine, dara nici vre-unu reu mai mare nu amu avutu.

Maj. Sea Imp. si Regele nostru a plecatu spre St. Petersburgu.

Capitonulu tierei din Bucovina Horamuschi au murit. (Vedi Tel. mai la vale.)

In cercurile deputatiloru, scrie „Pesti Naplo“ că regimul a decisu in consiliul seu din 4 Febr. sa aduca spre desbatere in dieta numai proiecte de acelea, cari nu potu forma cestiu de partida.

„Pester Lloyd“ dice ca scirea acésta aru insemnă, ca ministeriul are de cugetu a se retrage cătu mai curendu. Dupa o imparasire foie, „Huni'a“, rumurile despre de misionare a cabinetului Slavi suntu cu totulu ne intemeiate, ba ministeriul au asternutu in consiliul ministeriului din urma tote proiectele de lege, căt doresce sa se desbatu in sessiunea de fatia a dielei.

Mai multe municipii din Ungaria' s'au pronunciati contr'a arondarei celei noue a comitateolru.

„Pester Lloyd“ in numerulu de Marti descopere in articululu seu de fondu, ca intre proiectele cari le va asterne ministeriul dielei spre desbatere in tempulu celu mai de aproape, va fi si o novela la legea electorale. Espunendu pre largu causele pentru ce nu poate ministeriul veni de odata cu unu nou proiect de lege electoral si aducendu intre alte si motivulu ca unei legi electorale trebuie sa premerega nou'a arondare — constatéza ca cris'a ministeriale si parlamentaria nu e delaturata. Apelnu la natuque atât'a e de possibile pentru ca e mai neevitabile si déca nu se va face de ministeriul presento de celu ce va urmá, sia elu din singul ori-cărei partide va trebuu sa faca Novél'a dera o asta ea e cu atât mai la tempu cu cătu nu va pulé si nimenea preoccupied ca ea este o creație pentru guvernulul presentu.

voru face.“ Cu acéstea se invoi dieés'a. Profetulu Helenu intelese convorbirea, vine eu grab'a la Hectoru si dice :

„Inteleptole fiu alu lui Priamu, asculță-vei acum statul meu, care ti suntu unu frate iubitoriu ? Fa că toti cei-lalți, greci si trojani, se incete dela lupta, iera tu provoca la duelu pre celu mai curiosu dintre Argivi. Garantezu ca nu ti se va intemplá nici o nemorocire.“

Hectoru se bucurá de vorbele acestea. Impedeca cetele trojane, si tie-nendu lancea in midilociu, pasiesce intre armate. La signalulu acest'a incetă lupt'a de amendoue părtele indata, pentru ca si Agamemnon comanda se incete luptacii sei. Dara Minerva si Apollo prefacendum se in vultori se postara pre sagulu lui Joe si se bucurau de barbatii vitezi, asiediali atât de linisoiti intr'o padure de lance. In midilocul poporelor luptatoriu Hectoru incepă astfeliu :

„Trojaniloru si greciloru, escutati ce-mi dictéza mie anim'a ! legatur'a, ce incheiasemu de curendu, a nimicit'o Joe insusi ; judece poporul intregu, déca Troj'a trebuie se cada ori nu ? Dara in armal'a nostra suntu barbatii cei mai vitezi, cine cutéza sa se lupte cu Hectoru, pasiesca inainte si mi se presenteze. De voicad in lupta, invingatoriul 'mi poate duce armele la năile poporului seu,

Foi'a oficiala publica unu conspectu alu curtilor centrale de computuri in ministeriul de finançă despre veniturile si erogatele caselor statului in quartalul dela 1 Oct. pâna la finea Decembre 1873. In quartalul acest'a veniturile ajungu la cifra de 43'530,575 fl. 92 xr. Asemânandu sum'a acésta cu cea a veniturilor din anulu 1872 a acestui'a si quartalul se vede ca veniturile suntu mai mici cu 1,522,421 fl. 91 1/2 xr, cându sum'a tuturor veniturilor a fostu 44,552,997 fl. 83 1/2 xr. In celelalte 3 quartale precedente ale anului 1873 au fostu veniturile factice :

I-lea 23,352,511 fl. 43 1/2 xr. in II-lea 28122854 fl. 84 xr. in III-lea 31,802,350 fl. 31 1/2 xr ; tote veniturile in anulu 1873 au fostu asiada 126,828,292 fl. 51 xr, fiindu si veniturile pre anulu 1873 preliminate cu 148,044,179 fl. in asemânare cu veniturile factice rezultéza unu scadimentu in veniturii de 21,215,886 fl. 49 xr.

— Erogatele in quartarulu din urma 1873 au fostu 49,847,222 fl. 79 xr. asiada 448,262 fl. 4 xr. s'a spesatu mai multu de cătu era preliminatu si cu 11,612,383 fl. 1 xr. s'a spesatu mai multu ca in quartalulu din urma din 1872. Tote erogatele pentru anulu 1873 au fostu preliminate cu 17,759,843 fl. faptice insa s'au urcatu la 188,817,197 fl.

Deputatii din Croati'a au intrebatu in dilele acéstea pre ministeriul de comunicatiune pre contele Zichy, ce insemnatate are emisulu ministerial, in urm'a căru toti functionarii drumurilor de feru suntu avisati a invetiá limb'a magiara pâna la finea anului 1874, caci la din contra voru fi demisionati, — si ca emisulu acest'a se va pune cu tota rigórea in lucrare si in Croati'a. Responsul ministeriului a multiamitru pre deplinu pre deputati. Insa in foile din Pest'a si in cele din Agramu, erau versiuni divergente despre audientia de mai susu. Dupa sciri oficiale domnului ministrului au disu ca unitatea si securitati servitului pretinde indispensabil, ca toti functionarii drumurilor de feru se sia iniati in cunoștința acurata a terminilor thechnici si a semnelor de serviciu in limb'a maghiara, pentru aceea insa, caci cine-va este croat, nu va fi departat din serviciu nici odata, ministrul insa iera-si nu poate renunca de dreptulu de a stramata pre functionari dupa bun'a sea afare.

Din Belgradu capeta „Reform“ din Pestr'a scirea, ca regimul serbescu a datu in judecata pre redactorulu Ioanu Stoicoviciu si pre colaboratorulu primariu Svetozar Marcovicu dela foia ce apare in Craguevacz sub numele Iasnost. Tribunalulu a decisu ca redactorulu deocamdata sa nu se aresteze, pentru ca sa-si pota elabora aparare. Marcovicu insa este inchis. Din acestea se vede ca presidintel Marinovicu, nu este in stare a sustine promisiunea data, de a nu pune pedeci presei. Totu de odata afla „Reform“ ca regimul din Belgradu a confiscat unu numeru din „Zastava“, din cauza ca in acela-si este amenintat principale, pentru ca a demisionat pre unu capitulu de artilerie Sav'a Gruiei.

Raportu
in cauza impacaciunei incheiate cu comunele districtului Neseudu.

(Urmare si fine.)

Déca in se pre lângă tote acéstea acestu contractu e folositoru cu privire la districtulu Neseudului, comunitates districtului Neseudu pota sa pretinda acestu folosu, pentru ca nu se poate nega, ca dela inaintarea institutui confinolui militari inca nici unu tienutu n'a suferit atâtea vatemari de dreptu, că chiaru districtulu Neseudului. Cetatea Rodn'a situata pre confinea nordu-ostica a Transilvaniei si valea ei dimpreuna in 28 comune ale ei, tienendu-se de districtulu Bistritiei, a formatu o parte intregitoria a fundului regiu si că atare s'a bacurat de tote acele drepturi si libertati, de cari s'au bacurat cetatiunii cetătie Bistrit'i, precum se poate acésta vedé din privilegiul regelui Mathia din anolu 1475.

Dara se vede mai cu séma din sentinta' adausa in 15 Februarie 1860 de comanda suprema reg. a Transilvaniei, că cea mai inalta instantia, in carea locuitori din valea Rodnei contr'a bistrioniloru, cari au cerutu dreptul de superioritate si posessiune, se dechira de cetatiuni liberi si egali cu pretendentii dio fundulu regiu.

Cu tote ca sub comanda militaria li s'au luat ueniturile regali si a moritoru, totusi din acestea si din vinderea lemneleru din padurile proprii s'au facutu unu fondu de o natura cumulativa a districtului confinariu, care dupa cum aréta insisi in petitionea loru se urca la 1,508,288 fl. 29 xr.

Afara de acésta pre teritoriul valei Rodnei s'au formatu 7 comune noue, si acestea s'au proveditu cu competențe in intru si afara pre computulu possessoriloru de mai nainte.

Comunile de pre valea Borgoului au fostu inainte de inaintarea confinului asemenea urbariali si pentru recumparea acestor'a statulu au solvitu familiei Bethlen 350,000 fl., cu referintia la acese comune despartirea proprietatii domniloru pamenteni aro si avutu locu in intielesulu decisiiiloru prea inalte.

Nu era cu polintia in se a nu considera si aceea, ca comisiunea regulatoria de posesiune a desemnatu din hotarele comunelor de pre valea borgoului unu spatiu de posisie si padure in estindere de 58,553 jug. de proprietatea domnilora pamentesci insarcinata cu servitute, precandu dupa conserierea indeplinita in anulu 1873 intregu teritoriulu face nomai 42,700 jug. si pre tempulu cătu a sustat confinul militariu s'a colonisatu si o comuna noua, carea inca au trebuitu sa se proveda cu competitie.

Agamemnon, poporul se roga, Nestoru scutura coifulu si eata sare afara sòrtea telamonianului Ajace. Veselu si arunca eroulu sòrtea inaintea piciorelor si eschima :

„Amiciloru, intr'adeveru ea este a mea, si me bucura din anima, caci speru a invinge pre Hectoru.“

Corpulu gigantie a lui Ajace in momentu a fostu incinsu cu arme sclipiciose, si cându pasi inainte utezatoriu, semenă chiaru dieului de bataia celui infricosiatu. Trojanii tremurau si puternicul Hectoru deveni seriosu. Ajace se apropia de densulu portandu inainte unu scutu de metalu cu siepte pături. Cându se asta a-própe bine de Hectoru, grai in tonu amintitoriu :

„Hector ! acum vei recunoscere tu, ca mai suntu eroi intre danai, chiaru si atunci, cându lipsesc de pre cîmpulu de lupta, Achille, celu asemenea dieiloru. Ei bine, incepe dura lupta săngerósa.“

Lui i respuse Hectoru :

„Maretiile sua a lui Telamonu, nu me cercă că pre unu baiatu debilu seu că pre o femeia, ce nu se lupta. Me pricpeu eu destulu de bine la luptele barbatiloru; scutul de tauru lu voi sucii in drépt'a si stâng'a, jocula infricosatului dieu de bataia lu sciu jucă si intre glote sciu indreptă celi. Intielege-me, nu-ti

EOISIÓRA.

Resbelulu trojanu,

(Pre la anulu 1200 n. de Christosu)

dupa Grube.

5. Duelu intre Hectoru si Ajace.

Odinióra vediù dieés'a Minerv'a din inaltulu Olympu pre cei doi frati Hectoru si Parisu grabindu-se spre lupta, atunci sbură navalindu in josu spre cetatea Troj'a. Pre sagulu lui Joe o intempina Apollo, care venea de pre versulu fortaretiei, de unde conducea lupta trojana. Acest'a agraisesce pre soru-sa astfeliu :

„Ce zelu te-a aprinsu asiá tare, Minerva ! neindurata, inca totu gandesci la caderea Trojei ? Mi promisese'si cu pentru astadi va incetá lupta decidiotoria ! Lasa sa se continue de alta data lupta campestra, pentru ca tu si jun'a severa nu ve linisci, pâna nu cade Troj'a ma-reția !“

Minerv'a i respuse :

„Departate nimeritoriale ! sia precum dici tu. Dara cum gandesci ca vei pute potoli lupta barbatiloru ?“

„Vreau — adause Apollo, — se mai marim cu curagiul puternicului Hectoru, ca sa provoca pre unu din greci la lupta olaritoria ; vomu vedé apoi, ce

iéra corpulu sa mi-lu tramita la Troj'a. Déca in se Apollo 'mi concede gloria mie, atunci armatur'a invinsului voiu acatí-o in Troj'a la tempeulu lui Phebus Apollo.“ Grecii tacura, pentru ca era periculosu a incepe lupt'a, iera a o respinge era dejositoriu. Atunci se scola Menelau si mustre pre ai sei, cam in modulu urmatoriu :

„Vai mie, voi nu sunteti barbatii ci femei. Nu este nici unu intre voi, care sa stee satia cu Hectoru ? O! schimbati-ve in pulbere, poltroniloru ! dara eu me voiu incinge de lupta.“

Astfelui vorbi densulu si-si cauta armatur'a ; grecii in se retinu, frates' o lu apuca de mâna si-lu agraisesce : „padișe-te, frate, nu te lupta cu acel barbatu tare, care au culcatu dejă mai multi greci vitezi la pamento.“

Nestor, betraniulu intieplu inca, vorbi cătra poporu : „Eu se fiu asiá teneru, că voi, cari esitati, insumi a-si apucă armele“; in urm'a acestor'a pasira inainte eroii cei mai vitezi : Ulysses, Deomedes, amendoi Ajaci si Idomeneu ; toti se imbiara la lupta temuta. „Sórtea va decide“ — incepu ierasi betraniulu Nestor — „si ori pre care va ceda, acefa se va lupta incatú va face onore grecilor.“

Acum 'si insémna fia-care sòrtea, si pre rendu si-o arunca in coifulu lui

interne și externe din teritoriul elodial: pana ce de alta parte după cart'a lui Lutehs desemnata spre a avea o directiva unii din muntii dejudecati erariului se tineau de teritoriele revindicate și să trebuiau astăzi dără lasați comunelor în înțeleșul prea înaltelor resolutioni.

Tote aceste impreguri pusea la indoiala acea supozitie, că conclusionile comisiunii aru fi corespunsu normative-lor din prea înalt'a resolutione.

Acesta impregurare, chiar de către reșintele produse prin schimbarea guvernului centralu n'ar fi impiedicat esecutioane, aru fi provocată greutăți și aru fi datu ansa la o pregeudare serioză.

Dara o deosebită atenție a preținu și acea propria impregurare, carea a obvenit exceptionalmente în părțile transilvanene, ca precum se vede din indigările date generalului B. Zivkovits care fu concredintu cu înființarea confinului militar, dără mai cu semă din decretul regescu alăt Mariei Teresia din 12 decembrie 1796, care tractă despre înființarea confinului militar: confinul militar s'a formatu aproape exclusiv numai din omeni nobili și liberi, în parte din aceia, caru au avut posessiunea lor de pamentu propria, și candu cine va în interesul serviciului s'a stramutat în alta comuna aternatoria de olalta, s'a asigurată despre aceea, ca i se va dă posessiunea de pamentu cătu se recere; nu numai pentru sine, dără și pentru copiii sei și pentru agronomia de proprietate vecinică, în urmă ca'rei asigurări locuitorii din satele confinului militar în mare parte s'a stramutat, și natiunea saseasca a lăsată asupr'asi asiedaria iobagilor emigrati din motivulu de a se elibera de domnișoarea Fagarasului, nu se poate negă, ca acesta impregurare a pusu la întrebare dreptulu și ecuitabilitatea sustinerii neschimbante a stărei urbari li de mai nainte și restabilirea acesteia, carea între impreguriile de fată cu privire la comunele rescomperate numai prin fortia se poate executa din pin partea erariului.

Chiar pentru acela în acestu contract nu poate fi vorba despre vinderea posessiunei pentru că atâtă cestiunea regularei de posessiune cătu și afacerea de impacaciune încheiată fată cu certă pentru dreptu se tiene de resortul administratiunei comune. Si guvernul amesurată chiemărei și problemei sele, neamanare s'a întardiatu a încheiată cu aprobată principelui acela impacaciune, carea restaură liniscea conturbata a unui district — a satisfacutu pretensiunilor de ecuitabilitate; pre lângă acestea a asigurată erariulu avantajie însemnată

aruncu lancea cu inselacione secrete, croule vităzu, nu! ci publice^a.

Dicindu aceste aișpta puternicu lancea care intra în scotul lui Ajace, petru prin siște pături și se opresce numai într-o sieptea. Dupa aceea sâbora prin aeru lancea Telamonianului; acela sfarma scotul lui Hectoru cu totulu, i taia haină dedesuptă și oru și intră în corpă pre la capulu peptului, de către nu cum-va Hectoru s'ar fi scotu ferit de dens'a. Amendoi și scoto acum lancele din scuturi, și se rapedu unulu asupr'a altui că nisca fieră selbatice. Hectoru lovindu cu lancea ochi dreptu în midolu scotului, dără versfulu acestei se incovoia în pelea cea tare și nu petrunse metalulu. Dara Ajace strapunse scotului inimicului cu lancea, i atinse chiaru și grumazii, de-i esă și sângă negru. Într-aceea Hectoru se retruse putin în indreptu, apucă cu nervos'a-i drăptă o pătră și arunca cu dens'a asupr'a scutului dusmanului astăzi de puternicu, închătu metalulu a zinganito. Dara Ajace radica dela pamentu o pătră cu multă mai mare și o aișpă spre Hectoru închătu și sparsc scotului și-i vatemă și genunchele. Hectoru cadiu la pamentu pre spate, dără scotului nu lăsatu din mâna, și Apollo, carele nevidibilu i stă d'alaturea, la sculă iute dela pamentu. Amendoi voiau acum ca se arunce cu spad'a unulu spre altulu, să în fine sa termină luptă, în momen-

pentru erogationile cele mari și fără folosu de mai naiațe.

Dato în Bud'a-Pest'a la 1 Decembrie 1873.

Carolu Kerkapoly m. p.

Dr. Teodoru Pauler m. p.

Contele Iuliu Szapary m/p.

Cestiunea la ordinea dilei în lumea politică, de care se ocupă cele mai importante organe de publicitate din Europa, este luptă electorală din Englteră pentru alegerea nouui parlamentu dissolvatu, luptă ce să urmărească cu mare activitate între cele două mari partide Tory și Wigh, caru guvernă pre rendu tiér'a cea mai constitutională din lume. Aru fi o adeverata scăla pentru toti omenii de statu, din ori ce alte tieri, cu atâtă mai multă pentru cei dela noi, când aru urma să atenționeze această luptă, căci multe și mari investiții potu fi, cum trebuie se practice regimile constitutiunale.

In adeveră, cătă demnitate, și cătă respectu vede cine-va în combaterile ce și facu aceste două partide în fața alegatorilor! Cu cătă lelitate și espună ideile și actele loru și cătă de oneste suntu medilōcelo prin caru cauta să-si atraga opinionea în favoare! Cea mai deplina libertate în cugetare, cea mai nemarginată libertate în acțiune. Si guvernul și oposiție, pre aceasi tribuna vorbesc, cu aceleasi arme se luptă. Unu dijuriu conservatoriu dice cutare lucru despre liberali; unu altulu liberale desdize acestu lucru și auditoriulu judeca și se manifestă pentru partea în care crede că este dreptatea.

In meetingurile engleze nu se vedu nici batasi nici aginti politienesci, și primul ministru este adese combatut de celu din urma urieru, după cum permite educatiunea acestui, fără că ministrul să se supere. Numele reginei insasi este adusu în desbatere și de multe ori maiestatea regale lovita, fără că guvernul se începea puruvariseli în contră oratorelor. Căte odată se aude din partea vre-unui estravagant, — căci nici unu poporu nu este mai estravagant că englesulu, pre căto este și de seriosu, — într-oportuni caru provoca risulu: se șiușinesc, se imbăldiesc, și din aceasta causa de multe ori se gasesc căte unulu care este atinsu prea tare de cotulu vecinului, se că de insultatul și atunci se da nascere la cerere de indestulare, la boxare. Lucrul inse se petrece mai multe pre tacute, după cum este și firescul englesu, și pacea se restabilește pre data prin intervenirea unui vecinu. Fără arare

tulu acesta navalescu heroldii amendurorū poporeloru și intindu betiele între densii.

„Dejă v'ati loptat destulu“, strigă Ideu, heroldulu trojanu, „vedem ca suntem vitezi amendoi și asemenea iubiti de Joe.“

Hectoru insusi vorbi către eroului Ajace:

„Unu dieu ti-a datu tie, Ajace, corpulu celu puternicu, tariu și desteritatea cu lancea, de aceea se incetămu pentru astădi dela luptă decisiva; de alta data ne vomu luptă pâna atunci, pâna cându diezii voru pregăti pentru unu poporu victoria, pentru cel'a-laltu perirea.“

Ajace devine acum amicabilu și intinde contrariului mân'a. Si Hectoru grăbi departe:

„Ei! dăra sa ne dâmu unulu altui căte unu daru însemnatu, că odinioră sa se vorbește între greci și trojani: „vedeti aceia'sau luptat luptă discordiei, dără s'au despartit in amicitia“

Cu acestea Hectoru și desface spa'da cu manunchiulu și cu toculu de argiști și cu portdepeziu (?) pomposu, și o dede lui Ajace, care-i dete în schimbă cingătorea de purpura prelucrată cu multă frumosetă. Astfelui se departira bravii eroi.

Petra - Petrescu.

ori se intemplă că o certă electorală să de altă asemenea natură, începută într-un meeting, să se transforme pre strade în desordine publică. Dără și în acestu casu, turburarea incetădă pre data, căci este destul să se prezinte unu serginte, imbrăcatu civilu, care să rostescă unu cuvântu arendându baghetă cu insignile suveranității naționale, pentru că făcăre cetea să-si caute pre data potecă către casa.

Si de unde provine acestu mare respectu către legi și autoritate! Provine dela modulu cum reprezentantele autoritatiei și legei și exprima puterea autoritatiei și legei; provine dela educatiunea ce a sciatu se face guvernantei guvernantilor despre ce va se dicta legă și autoritate.

Spatiul nu ne permite se întreținemu pre cetitorii cu lote desbaterile din meetingurile electorale ce se facu acum în Englteră, că ocază ce susținem să se demonstreze. Vomu căută, cu lote acesea, să reproducem în numerile viitorie căteva renduri din manifesturile capilor ambelor partide Tory și Wigh, Gladstone și Disraeli, caru potu servi de studii constitutiunale pentru tiér'a noastră. Pentru adi, ne marginim a spune că luptă între acești atleti politici este mare, și pâna adi nu se scie alu cui va fi triumfulu, mai cu séma că între aceste două vechi partide se radica acum o a treia și forță puternică, partitul lucratorilor asociați, care pâna adi nu s'a ocupat decât de a ei organizare, ieră acum voiesc să-si pună în aplicare ideile.

„Romanulu.“

Conferințele invetiatorice din Branu.

(urmăre)

Leclină II.

Inv. Eu ve voi spune cum 'mi place mie să ve portati, acelu scolariu care se va portă tocmai astăzi 'mi face o bucurie mare; care dintre voi se va săli să-mi facă mie bucuria?... O! O! apoi de către voi taceti, nici eu nu ve spunu cum 'mi place.... acum vedu că vreti dără se ve spunu. Iubitii mei! sa sciti că nici odata sa nu acceptati că sa spuna altii de voi ceea ce a-ti vorbitu și ce a-ti facutu ca atunci nu-mi place oii totu-déună, cându ve intrebu eu pre voi care ce scie sa spuna totu, atunci făcăre sa se scăle și sa spuna elu singuru de sine acea ce scie că au vorbitu său facutu, atunci apoi 'mi place de acelu scolariu; ce amu vorbitu eu acum P? spune și tu D! ce v'am spălitu N? despre ce e vorbă O? cum 'mi mai place mie sa se pörte scolarii B? și inca cum F? dără inca E? care scolariu 'mi face mie bucuria R? spune și tu V? și tu O! etc. acum e bine! vedu că sciti, tieneti minte, că apoi alta-data ieră ve mai spunu altu ce-va cum 'mi mai place mie inca se fă scolarii.

Inv. Astăzi sătii atent! care scolariu au venită astădi mai de diminetia la scăla, să se scăle! ieră care au venită mai tardiș se săde! Acum să se scăle cei ce au venită de diminetia! e bine! ve vedu acu ve cunoște — ve scio etc. mi se pare insă că unii s'au arătată între cei ce au venită de diminetia, dără ei nu suntu de acela, ei de cei ce au venită tardiș, unii că acela vreau să me insie, ei vreau să se ascundă — prefacia etc. dără eu ii cunoște totusi... cări suntu aceia? etc. etc. diminetia voiu vedă care 'mi va face bucuria și plăceră eu venite la scăla de diminetia tare! pre ce vreme vei veni tu N? dără tu P? și tu B? și inca și tu E? bine! voi 'mi veti face bucurie mare. Tu G. nu vei potă veni de diminetia tare la scăla pentru că esti micu! — tu inca nu vei potă... X Z — pentru că siedi departe etc. ori ce dicetă voi potăveți...?

Scol. Ba potem, ca venim N B C E L M etc. etc.

Inv. Bine acela 'mi place! voi totu-déună căndu venită la scăla să ve chemați unii pre altii; — ieră căndu mergeți acasă să ve ascupeți unii pre

alii, pentru că totu-déună sa venită și sa mergeți cu totii — cu gramadă frumoșă etc. etc.

Scol. N Eu amu vedutu pre X ca și eri și astădi au venită tardio la scăla.

Inv. Apoi acum nu face nimică bună mea! că X pâna acum n'au mai fost la scăla, elu n'au sciatu — elu va asculta de acum înainte totu-déună — elu este unu copilu bunu — se pörte bine — etc. etc. dără a-ti auditu voi ce au disu X ca de acum înainte totu-déună va veni tare de diminetia la scăla? auditati? etc. — — dără tu N nu scii — ti-ai uitat, — ce v'am fostu spusu eu mai înainte numai acum?... pre ce (vreme) — tempu ai venită tu eri și astădi la scăla X?

Scol. X — eu și eri și astădi amu venită la scăla tardio!

Inv. Auditi? vedeti dără înbitii mei? X spune că singură despre sine elu se arăta insusi etc. se descopere singură etc. X au înțeptu minte ce ve am spusu eu, dără N n'au tienută minte, — elu nu scie, pentru că au arătată pre X. Ce amu fostu disu eu N? — cum 'mi place mie de scolari? cum trebuie să făcă — sa se pörte? — sa se arete — descopere unii pre altii ori nu? spune și tu D Z! si tu R S! etc. Astăzi dără de astădi înainte să sciti făcăre totu-déună sa spuneti de către voi singuri de voi insive ceea ce sciti că a-ti facutu sănăvorbitu — bice său reu! ca apoi atunci 'mi place! nu acceptati sa spuna altii despre voi, ca astăzi nu-mi place! 'mi faceti superare și me necașesc deci, voi că sciti despre altul ca au vorbitu său facutu ce-va — reu — urtu — prostu sa venită și sa-mi spuneti dumai mie singură; aici în scăla nu are sa spuna niminea n'micu despre altul — dără nici afară etc. ci de către eu intrebu pre cine-va ce-va, voi sa ascultați și sa luati sămă ca spune elu despre sine — adeverat — adeca tocmai astăzi după cum au — au fostu — este? ori elu pôte — spune altmîntrineă — minte? etc. Dăca spune e baiatou băo si ascultatoriu, ieră dăca nu spune dreptu — adeverat — precum au fostu, apoi e minciinosu etc. atunci apoi de către voi intrebu pre voi, trebuie să spuneti — sa arătați — sa descoperiți toti totu ce sciti despre elu, pentru că unul că a-oclu și scolariu reu, și minciinosu apoi la scăla trebuie să se facă bunu, dreptu și adeverat — adeca ne minciinosu*)

Inv. Spunăt voi acum, care dintre voi siedeu locuiesc mai departe de scăla?... care mai aprōpe?... care mai aprōpe de biserică?... care mai departe? etc. etc.

Scol. B. noi siedemus tocmai lângă móră — podulu — cutare. C noi siedemus lângă masină cutare. E noi... lângă fabrică cutare. G noi siedemus lângă fantană — cutare etc. etc.

Inv. Me bucuru! 'mi place! ca voi vorbitu tare și frumosu — voi sciti care unde siedeti etc. dără V nu spune, elu pôte ca nu scie, și elu mi-aru face bucurie de către elu spune etc. asculta V!... pre unde vă tu de acasă la scăla?... ou cine?... cu care copilu mai vă tu de acasă la scăla?... vedere dără iub. mei ca și V. scie unde siedu ei! scie pre unde vine de acasă la scăla, scie cu cine vine etc. V inca 'mi face bucurie etc.

(Va urmă)

*) Invetatoriulu nu numai sa nu se ferescă ori sa oprește spusele scolarilor asupr'a altoră despre feluri intemplieri în cuvinte și fapte etc. ci tocmai din contra, elu are datorintă aprovăca, că sa facă observații unui altoră, că sa se corăga unii pre altii, ba chiaru la casu de lipsă sa se arete — descopere unii pre altii, are datorintă a priveghii totu-déună asupr'a loru și a-i intrebu în particulariu despre feluriile portări ale scolarilor ca ce stiu ei unii de altii? etc. etc. Căci astfelui pôte Invet. află din ei insusi totă scaderile loru, și numai astăzi le potu corege etc. După ce au aflatu Invet, ce-va prin spusele baietilor, sa-si exprime bucuria să se descorepe pre de-o parte dără pre de alta parte sa se facă, că și cum aru fi auditu dela altii streini mai dinainte despre acelu lucru său intemplieră să sa dă către scolarii spunatori.

Telegrama.

CERNAUTI 11 Fauru (4 ore 35 min.) — sosită 11 Fauru 4 ore 40 min.; primita de redactiune în 12 Fauru la 8 ore dimineață.)

Baronul Eudoxiu Hormuzachi, capitanul Bucovinei, ilustrul patriot român, a reposat ieri. Tiără întrăga lă planșe cu profunda tristare.

Societatea literară română.

Varietăți.

* * (†) Ioanu, Nicolau, Demetriu, Eugeniu Marinovicu că fi, și Carolină maritata Orbonasius, Mari'a maritata Scherz, că fiie, în numele lor, precum și a numerosilor consangeni, cu anima frântă de dorere anunță cumca bunul lor tata: Nicolau Marinovicu senior după lungi suferințe a adormit în Domnul, la 27 Ianuarie 1874, 2 ore d. a. în etate de 74 ani, în luna a cincea a veduviei sale. Rezasimile pamentesci a reposatului se voru asiedă spre odihnă eternă la 29, Ianuarie 1874, la 10 ore a. m. din locuința sub Nr. 425, în momentanul familiei din cimitirul bisericii gr. cat. din Sz.-Reghinu.

Fia-i tineră usioră și memoria binecuvantată!

Sz.-Reghinu în 27 Ianuarie 1874 st. n.

* * Starea lucrătorilor în Vienă. În Vienă se află astăzi 5600 manufacuri, 4200 aurii, 3400 lucrători de edificie, 1450 lucrători de galanterie (marștanieri), 860 sodali paneri, 280 pantofari, 640 mesari și strunari, 900 croitori și 2000 dușasi, laolaltă 18,830 lucrători — fără de pâne. Vr. 14.000 omeni fără de pâne au parazită Vienă de viață bună, 800 său espedatu cu forță. În dilele prime ale septămânei trecute se incepuse nisice miscări turburătoare de lucrători de acestia și era temere că se voru adună dinaintea localului senatului imperial. Din unu telegramu de alătura ieri se vede ca imperatul a dispusu clădiri de edificie publice, unde cei fără de pâne să-si poată capăta pânea de totă dilele și preste totu industriă cea mică sa mai poată insuflui.

Sciri dela tribunale.

Vienă 7 Februarie. Toamna acum decurge aici unu proces celebru. Placht, vestitul banchiaru, care oserea, prin anunțuri mari, că primese capitale cu procentă mari, că 30 la sută, chiar în ejunulu de a dă salimentu, și carele o nenocicu în tipulu acesta o multime de omeni, se află înaintea tribunalului. Suma inișială face 2.820.346 fl. 92 cr., și prelungă această suma enormă passiva abia se află 12 000 fl. în harhie de pretiu că activă.

Fostul director generalu alu drumul de feru Lemberg-Cernautiu, cavalerul de Ofenheim, care fu trasu în cercetare pentru inselaciune, se află pre picioru liberu, după ce a posu o cautiune de unu milion florini. Asemenea se au eliberat din arestul preventivu funcțiunarii cavalerului Ofenheim, subalternii Ziffer și Liskovecz, după ce s'au depusu pentru celu dintâi 40.000 fl. și pentru alu doilea 20.000 fl. cautiune.

(Locu deschis u.)

Dominule redactoru! Cu permisiunea d-vosă celu putienă asiă cugetu camveti dă locu în pretiuitavă foie a jurnalului celu redigiat la deslosire urmatore:

Cetindu eu în Telegrafulu nostru romanu nr. 4 o corespondență data de către unu a. a. sub rubrică (trimis) prin care se insultă comitetul parochialu din Hermann, că cu prilegiu luarei socotelei biserici și a fondului scolaru, după ducerea domnului prot. Ioanu Petricu aru si comis o crima scandalosă etc. — m-am decis a responde urmatorele:

La 15 Novembrie 1873 luându-se socotela biserici și a fondului scolaru în fată locului prin domnul protopopu respectivu și a comitetului parochialu s'au aflatu la fondul bisericescu unu prisosu de 5 fl. pre care desi avé dreptu (!) Epitropi alu trage la sine, precum s'ară fi intemplatu atunci cându nu le-aru fi esită sumă capitalului de susu că sa implinășea din pungile lor totusi ei la propunerea domnului protopopu cu bucuria s'au învoiu, că pre sumă de mai susu sa se cumpere carti pre semă copiilor mai seraci și diliginti in scola ceea ce

s'au și intemplatu, fără epitropiloru Vasiliu Nan și Achimu Dumasea lăsau votat multamirea în scrisu la acelu protocolu pentru bună administratiune a acelor fonduri, ceea ce s'au subscrise de către toti, precum și de către acelu nefericu transmisiatoru fără că sa fi potutu face cea mai mică observare cu această ocazie. S'au datu și 2 strane în horile bisericei, anume lui Andrei Nau Morariu și Ioanu Pipu pre lângă depunerea unei tacse anumite la fondul bisericii, togmă aceste 2 persoane fura caușa de au induplcatu pre comitetul parochialu a sa opri în odaia laterală a casei parochiale și acolo a-i tractă din buna loru vointă nu princișoare de vinu precum place domniei sale a crede, și de care după dicala deobște omului de rându cănu facu pureci, și nu pre conta fondului nostru scolaru, ci pre conta a celor doi individi carii nesiliti de nimene și preste voiă epitropiloru au cinstițe-va-beutura. Asă sub decurgerea acestui scurtu tempu nefericulul din cestie Vasile Rucarianu I. s'au provocat din partea epitropului primar; uno betrâu fără energie onestu și evlaviosu fata cu biserica și scolă prin cuvintele Vasile! în adunare fia de ori-ce natura numai umblă dela unu locu la altul, numai strigă astfelii și numai aduce adunarea în confuziune ci și sădălocul d-tale și cându a-ti vine rândul vorbesce, căci atunci nu esti oprită de nimenea. Atâtă și numai multu să de ajunsu acelui omu înrautătu și fără carateru, căci elu sa și adresă către epitropulu susu amintit cu cele mai dejositore cuvinte: Atunci epitropulu secund, că pre uno nevrednicu l'au scosu afară din adunare și din casă parochială.

Asă dara assertiunea adusa pre latetu, este numai o camasia tiesuta prin d-sea din fire de paianjinu prin care vrea sa acopere înaintea publicului ceterioru scaderile nefericuloi.

Ne adeverat, ci este o scornitura infama cum-ca, eu că invetiatoru asiu fi tiparitu prin potcovele cismelor alfabetele pre capulu nefericului, ci acelea leau fostu tiparitu întră adeveru susulu Michailu Birk et Companistii înainte cu vre-o căte-va luni de dñe pentru slabiciunile sele arelate prin orasima în urmă cărei intemplări au și diacotu pre patu nefericulua vre-o 3—4 septamâni etc. *

George Goicea
Docente.

Raportu comercial.

Sabiul 10 Fauru n. Grău 7 fl. 33 xr. frumosu, 7 fl. mestecat, 6 fl. 67 xr. qualit. infer.; secară 4 fl. 80 xr. pâna 4 fl. 53; orzu — — —; ovesu 1 fl. 67 pâna 1 fl. 40 xr.; cuceru (porumbu) 3 fl. 33 xr.; cartofi 2 fl. 13 xr. galătă austriaca.

Făină bună 14 fl.; de frâncese 12 fl.; de pâne albă 11 fl. pâne de casa 10 fl. majă.

Linte 24 xr., mazarea 24 xr., fasolea 18 xr., malatul 16 xr. cupă.

Fenu legatu 1 fl. 15, nelegatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., majă.

Lemne de focu 7—9 fl. stang. austr.

Carnea de vita 20 cr. p. de porc 26 xr. Unsorea 75 xr. pâna la 1 fl. cupă.

Bud'a-Pest'a 7 Fauru. Cereale. În septamâna trecuta cantică de mijlocu, cu totu ca pretiurile său tenuintă în pustenie locu din septamâna trecuta. Vinderea a fostu cam 60.000 măji grău indigenu (din tiéra) și 20000 măji grău galicianu. Cu termini mai nici unu negoziu. Grău românescu a fostu binisioru reprezentatu dura nă-a avut cumpăratori; usantia pre primăvara 8 fl. 10 xr. nominalu. Secară nă-a avut trecere. Orzul din depozite mai totu ocupat; ce a venită în piata s'au ursat indată cu 10 xr. mai susu că în septamâna trecuta și s'au vendutu 40.000 galete (mici). Cu termini comerciu slabu; celu românescu cu 3 fl. 62 xr. Cuceru (porumbu) în commerciu cam 12.000 măji cu pretiu înaintat de 3—5 xr. mai multu ca în septamâna trecuta. Cu termini cantică de putine; celu batanatianu pre Maiu 4 fl. 92 xr., românescu 4 fl. 80 xr.—4 fl. 82 xr. Ovesulu inca a inceputu a se rari din depozite și numai cantică celei putine și de a se adresi urcarea prețului numai cu 1—3 xr. Vinderea a fostu cam 45.000 galete (mici). Terminii la inceputul septamâna stau pre locu, către finea septamânei se urcă la 2 fl. 31 xr.—2 fl. 32 xr. pre primăvara și la 2 fl. 50 xr. pre Maiu și Iunie cu alegerea marfă după placu cumpăratorului.

Pastăosele, an infatizat unu comerciu fără viță. Mazarea 6 fl.—6 fl. 50 xr. Linte 6 fl. 50—7 fl. 50 xr. majă, mazărică și mazărică de amentia 4 fl.—5 fl. 25 xr. majă. Cartofi 2 fl. 75 xr. majă.

Lână de dia în septamâna trecuta a avutu cauță bună, să se cumpere din piata circa 1200 măji

*) Nu am adausu nimică, dara amu stersu unele cari, fată cu provocarea, se vedeau de prisosu. Prese totu rugămu pre toti transmisiatorii de diferintie de aceste a se tineni în marginile bunei cuviințe căci altcum în lipsa de corfa, asemenea scripte le tramitemu în focu.

Red.

si adeca o parte de lâna mare fină pentru postavu de circă 120 măji a 135 fl., alta parte de mijlocu circă 100 măji a 118 fl. altă a circă 90 măji 115 fl., 2 părți de mijlocu lâna de peștean debritiniană circă 500 măji a 95 fl. și 97 fl. circă 350 măji cigaria serbescă cu 82—83 fl. S'au contractat lâna a esterhaziană dela Papa circă 600 măji a 115, dela capitolul din Oradea-mare circă 180 măji a 115 fl. și zapariana circă 120 măji a 108—110 fl. totu pentru stabilimente din locu.

Lâna spalata s'au vendutu în tiéra și în afara circă 700 măji cu pretiu de 155—225 fl., din catastreană acăstă s'au vendutu cam jumetate lâna fină cu pretiu de 210 pâza la 225 fl.; și lâna de tabaci și flote inca avutu trecre regulată.

Porci. Statul efectivu alu piatiei. Dela 30 Ianuarie remasese 33.670 capete. Au venit din Ungaria inferioră 2800, din Ardealu 690, din Serbia 280, din România 540, dela tiéra 117, pre drumul de feru ung. aflu statul 340, cu totul 4820 capete. S'au manat să sprijină spre Ungaria superioră 570, la Vienă 1880, la Pragă 210, preste Bodenbach la Dresden (Saxonia) 540, consumul din Budă-Pestă 2060 capete, la Olăța 5350 capete, române provisioane pentru piata 33.130 capete din cari 13.480 capete în bătătirea Szallasloru. Preturiile le-a imbunatatit tergalu celu bunu dela Vienă; porci de tiéra de 240—360 p. 35—36 xr. sortați 36—37^{1/2} xr. punctul, marfa de exportu 36^{1/2} xr. punctul; a fostu înscă 32—33 xr. cuațitate mai inferioră.

Unsorea de porc. Productiunea în cete și forte mica de aceea pretiurile de mai naște se sustină, dela tiéra nu sosește multă că de alta-data pre temporul acesta, ba mai nimisa și fiindu ca cantarea e mare și unsorea din America în proporție cu a noastră e mai estina și avutu trecre buna, vendindu 200 buti cu pretiu de 34 fl. 50 xr. pâna la 35 fl. — Marfa de cete notată cu 39 fl. 50 xr.—40 fl. fără și 41—42 fl. cu bute cu toțu.

Slanina de tiéra se tiene la 34—35 fl. productu localu 36—37 fl. afumată 38—40 fl.

Seulua sta pre locu, notată cu 26—27 fl.

Petroleu se ursat în pretiu în septamâna trenta; în părți 12 fl. 50 xr.; cu butea 13 fl. 25 xr—18 fl. 50 xr. —

Pei de dia. Negociulua sta pre locu din cauza în deposit se rarește și însurgă nu este. Din părți turcesci și serbesci nu vine nimică cătu va fi dinarea înghiată. S'au vendutu în temporul din urmă cum vră 5000 bucăți nemtice și 3 fl. 20—60 xr. parcia, 1700 croațice cu 1 fl. 40 xr.; alte specie lipsescu. —

Pei de mielu s'au vendutu din depozite 5000 bozniace unu fabricant din Viena după cum se dice cu 70 fl.; circa 3000 nemtice grele cu 80 fl. circa 3000 usioră cu 58 fl. a 102 bucăți; alte specie lipsescu. — Pei de capra s'au vendutu numai circa 589 bucăți de grătate de 270 puncti vamali a 180 fl.; de specie aceasta se mai afiu destule în depozite, dară pentru pretiurile la cari se tenu proprietarii loru sau nevenide.

Pei de bou 55 fl. 60 xr., de vacă (ambă specie ungurești) 63—98 fl. majă, în depozite inca destul; se vendută și cu 10—11 fl. parochia marfa mai alăsa.

Pelea lucrata are putină cartare atâtă en gros cătu în detail. Pele americană grăsă (fontosia) 90—94 fl.; cuațitatea prima 95—102 fl. msj'a; batuta 100—104 fl. majă.

Bursă de Vienă.

Din 30 Ianuarie (11 Februarie) 1874.

Metalice 5%	69 25
Imprumutul național 5% (argint)	74 35
Imprumutul de statu din 1860	103 75
Actiuni de banca	981 —
Actiuni de creditu	237 —
London	112 80
Obligationi de desdaunare Unguresci	76 50
" " Temisiorenci	76 —
" " Ardeleanesci	74 50
" " Croato-slavone	75 50
Argintul	106 35
Galbinu	—
Napoleonul d'auru (poli)	9 —

Concursu.

Trebuiu a se ședie lângă lăngă neputinciosulu parochu gr. or. din Uci'a de susu protopopiatulu Fagarasiului Il-lea unu capelanu de ajutoriu, se scrie prin acăstă concursu.

Emolumentele impreunate cu aceasta stație suntu venitulu jumetate din parochia memorata, care este de clasă a treia.

Doritorii de a ocupa aceasta stație de capelanu suntu poftiti a-si asterne recursele loru instruite cu documentele necesare în inteleșulu „statut. org.” pâna la finea lui Februarie 1874 la subsemnatul scaunu protopopescu.

Avrigu în 17 Ianuarie 1874.

Vasiliu Macsimu,
în intelegeră cu comitetul parochialu din Uci'a de susu.

(3—3)

Concursu.

Parochia de clasă a III-a din comună Petrifalău protopresbiteratulu Săbesiului devenindu vacanta, se scrie pentru reintregirea ei concursu cu terminu pâna la finea lui Dumineacă a două din păresim.

Emolumentele suntu:
a) Venitul stolari indatinate.
b) Aratura și senatul preste 5 jahre impreună cu cinterimulu — prodadie. —

c) Dela 80 famili căte o ferdela de cuceru și fermu și usitata de fia-care dă de lucru — nomițu clacă. —

Doritorii de a se aplică la aceasta parochia, au se asternă suplicele loru provoiate cu documentele recerte de prescrișele Statutului organic scaunului protop. gr. res. în Săbesiu pâna la arestatul terminu.